

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Včeraj so v Kranju postavili že drugi del spomenika NOB
(Foto: F. Perdan)

Ob 20-letnici revolucije v Ljubljani

Z vseh strani bo zažarelo

PEVSKI ZBORI PO VSEJ SLOVENIJI SE VADIJO ZA SKUPEN NASTOP
— ALI BO KONCERT RTV POMAGAL DOMAČI OLIMPIJI ALI AKADE-
MIKU IZ SOFIJE?

Ves Tivoli se te dni spreminja in pripravlja za veliko prireditev, ki bo tam 21. julija. Za to glavno proslavo Slovenije v počastitev 20-letnice revolucije se pripravljajo vsa Ljubljana, a z njo pravzaprav vsa Slovenija. Zlasti se povsod pripravljajo pevski zbori, ki bodo takrat nastopili s skupnim programom. Iz več tisoč grl bo zadonela mogočna pesem: »Le vkup, le vkup uboga gmajna...« in druge pesmi, ki so zrasle med ljudstvom v dolgih letih težkega življenja in ljudske revolucije.

Najprej, kot predvideva program, bodo tisti večer fanfare oznanile začetek te velike proslave. Po govoru in petju pa bo začela splošna zabava. Ognjem pripravljajo z ljubljanskega gradu, z nebotičnika, v Tivoliju in celo s posebnega helikopterja. Z vseh strani bo zažarelo.

V zabavnem programu seveda ni moč predvideti, da bi 150 tisoč ljudi lahko dobilo prostor in raz-

vedrilo v samem Tivoliju. Vsa Ljubljana bo na razpolago obiskovalcem, jih slusala pogostiti in razvedriti. Vsa gostišča in javni lokali, gledališče in kinematografi se pripravljajo na to prireditev s posebnimi programi. Celo Lutkovno gledališče na Rešljevcih bo o polnoči tisti večer uprizorilo »Volka in štiri kozličke«, ki jih je posebej pripravilo. Z igrice »Babica« pa bodo nasto-

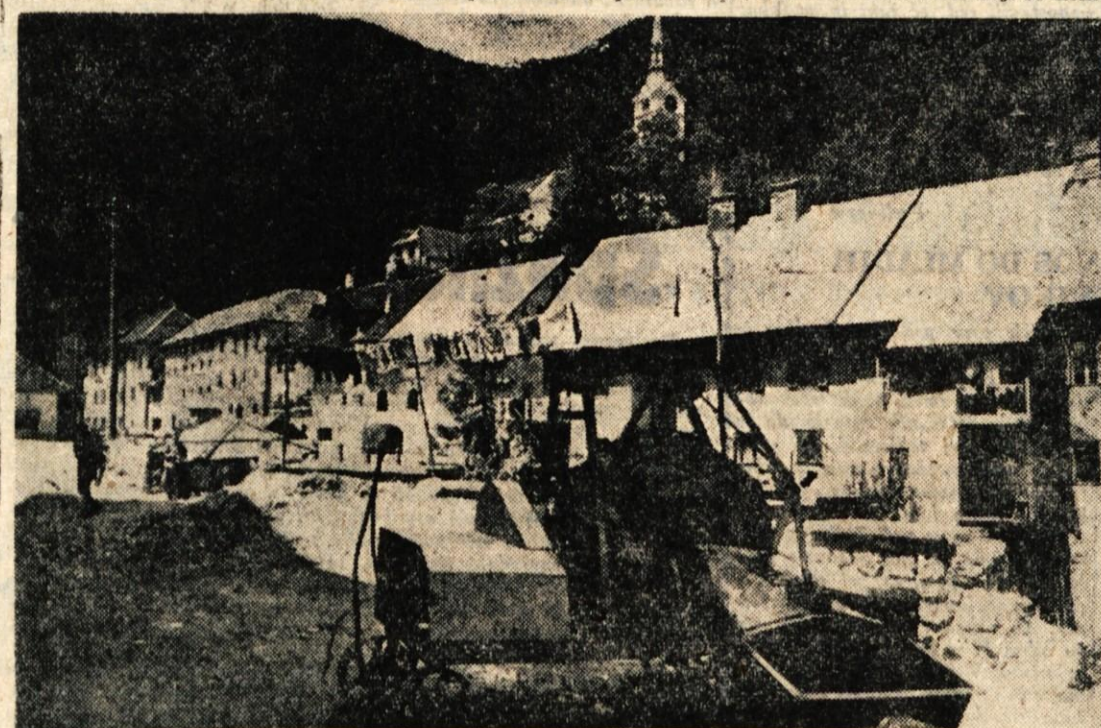
pili v raznih krajih mesta, zlasti ob odmorih med drugimi prireditvami.

Največje plesišče bo v Tivoliju, kjer se bo lahko vso noč vrtilo več tisoč parov. Tam bo nekaj mladinskih center proslave. Na tamkajšnjem športnem igrišču bo tisti večer važna mednarodna košarkarska tekma med domačo Olympio in Akademikom iz Sofije. Med tekmo bo igral orkester lahke glasbe RTV Ljubljana, kotur v zmago, to se še ne ve.

Poleg Tivolija bo Ljubljana imela še pet posebnih zabavišč, kjer bodo vso noč igrali plesni orkestri, kjer bodo urejena plesišča, kulturni program, potrebna oprema itd. Eno takih zabavišč bo na Napoleonovem trgu. V okviru tega zabavišča bo v bližnjih Križankah Opera izvajala nekatere najbolj znane arije iz »Prodane neveste«. V orkestru pa bodo sodelovali godbeniki ljubljanske in mariborske opere.

Vsestranska izbira razvedrila od športa, muzejev in galerij pa do kulturnih predstav, opemnih arij in plesnih orkestror, bo prav gotovo omogočala vsakemu obiskovalcu, da bo prišel na svoj račun. Na vse prireditve bo prost vstop.

Govoru tovarša Viktorja Kompareta je sledil kulturni program, v katerem so nastopili: godba na pihala, pevski zbor DPD Svoboda iz Strazišča in recitatorji.

KROPARSKA RAZGLEDNICA: Damačini bi za poletno sezono vsekakor lahko bolj poskrbeli za urejenost tega znanega turističnega kraja na Gorenjskem

Odkritje spominske plošče

BITNJE — V nedeljo, 9. julija, so v Bitnjah v počastitev 20-letnice vstaje jugoslovanskih narodov na pobudo tamkajšnje krajevne organizacije ZB odkrili spominsko ploščo dvema velikima partizankama, in sicer Majki Rozman-Tatjani in Anici Solar-Janji. V Spodnjih Bitnjah se je ob tej priliki zbralo v mlino na »Rdeči poti« kljub slabemu vremenu nad 500 ljudi. Srečnanosti so se udeležili svoji padli bork, preživeli borci ter zastopniki družbenih in političnih organizacij v Bitnjah in okoliških krajih.

Sekcija za ureditev prostorov SZDL

KRANJ — Na zadnji seji krajevne organizacije SZDL Cirče, Hujce, Planina, so razpravljali o problemu prostorov za Socialistično zvezo. Zedinili so se, da bi te prostore lahko pridobili z nadzidavo garaže. Največ gradnje bi radi izvedli s prostovoljnim delom, od državljanov samih pa bi si radi zagotovili finančna sredstva. Da bi za to delo zainteresirali in pridobili za sodelovanje čim širši krog ljudi, so sklenili, da formirajo sekcijo za reševanje tega problema. Razen tega so osnovali tudi sekcijo za poživitev klubskega življenja, osnovali pa so tudi uredniški odbor za izdajo svojega časopisa, ki ga bodo začeli v kratkem izdajati.

Bled ob svojem prazniku in 20-letnici revolucije

Male zgodbe iz velikih dni

OSREDNJA BLEJSKA PROSLAVA BO V NEDELJO, 16. JULIJA, KO BODO NA BOHINJSKI BELI ODKRILI SPOMENIK DVAINTRIDESETIM PADLIM BORCEM — ZA TO PRILOŽNOST PRIPRAVLJAJO VELIKO PARTIZANSKO SREČANJE

Menda ni kraja na Gorenjskem, ki ne bi prispeval svojega deleža revoluciji v času NOB. Ta delež je bil seveda ponekod večji drugod manjši: odvisen od subjektivnih sil in pripravljenosti ljudi v tistih usodnih dneh. Res je, da naša bližnja zgodovinska preteklost — narodnoosvobodilni boj — čedalje bolj oživlja v zavesti ljudi. Zlasti je to opaziti ob jubilejnih praznikih, ko v različnih oblikah: z manifestativnimi zborovanji, partizanskimi pohodi in mitingi, s pripovedovanjem in zapisovanjem doživljajev obujamo junaške dogodke naše revolucije. Nekdanje etične in moralne vrednote, ki so rasle vzporedno z našim bojem, pa v današnjih pogojih že sprejema naša mlada generacija. To pa je najbogatejša dediščina revolucije in hkrati najdragocenejša stvar, ki že danes in bo tudi v prihodnje, oblikovala lik našega mladostnika.

VSI ZA PARTIZANE

V verigi praznovanj, ki se bodo vstila ob letošnjem blejskem prazniku in ob 20-letnici revolucije, bo v tem okolišču najpomembnejša prireditev v nedeljo, 16. julija, na Bohinjski Beli. Tam bodo odkrili spomenik dvaintridesetim padlim borcem tega kraja. Bohinjska Bela je vas, ki z okoliškimi naselji: Kupljenikom, Slamniki in Obrnami šteje 770 prebivalcev. V času NOB so bili ljudje v teh krajih vsi za partizane. Nad sto moških, a med njimi tudi ženske, so bili v partizane.

Dvaintrideset od teh jih je padlo. Prva trojka ilegalnih borcev oziroma partizanov je bila tu že avgusta 1941. leta. V jeseni 1942 je bil ustanovljen prvi odbor OF. V letu 1943 je bila že ustanovljena organizacija KP. Organizatorji tega gibanja so bili Andrej Zvan iz Gorij, Božo Ambrožič in Grilc-Brinar iz Ribnega. Leta 1943 je bila tu ustanovljena tudi mladinska organizacija ter organizacija SKOJ in AFŽ, leto kasneje pa tudi pionirska organizacija. Domala vsi odrasli so sodelovali v raznih organizacijah, gnošne podpirali partizane ali pa vsaj ugoščali z narodnoosvobodilnim bojem.

Začelo se je pravzaprav v Slamniki, kamor je že pred vojno zahajal Tone Čufar in drugi revolucionarni komunisti. Tako so bile tu ob začetku vojne dokaj ugodne razmere in razpoloženje prebivalstva za upor. Posvetovanje je komunistov 20. aprila 1941 pri Blažu v Slamniki, prva srečanja domačinov s prvoborci pri Matičku v Slamniki in njihove priprave na znano bohinjsko vstajo decembra 1941, so nekateri najpomembnejši dogodki začetka upora v teh krajih.

Bohinjska Bela, zlasti pa Kupljenik in Slamniki, so bili že po svoji legi hudo izpostavljena naselja med vojno. Tod je vodil vseh partizanski in kurinski prehod med dvema planotama: Pokljuko in Jelovico. Prav zategadelj so bili omenjeni kraji priče številnih dogodkov in spopadov med partizani in sovražnikom. Ob tem so bili prizadeti tudi kraji in ljudje. Marsikaj od tega bi počasi prešlo v pozabo. Toda mladi zapisovalci: pionirji, mladinci in drugi, so po pripovedovanju nekdanjih borcev in aktivistov že precej zanimivega spravili v beležnice in arhive. Po njihovih zapisih, ohranjenih v Pionirski kroniki, povzemamo nekaj zgodb.

PASJI LAJEZ V MRZLI NOČI

Po hudi bitki v Dražgošah, januarja 1942. leta — tako je po pripovedovanju matere Zupana Marije zapisal Janž Zupan — je 20 partizanov ubralo pot na Kupljenik. Gazili so globok sneg in se tresli od mraza. S košatih smrek se je vsipal sneg na izmučene partizane. Po večdnevni hoji so konč-

no prišli do prvih hiš. Bilo je ponoč. Psi so zalajali v mrzlo noč, da se je slišalo pod Babji zob pa tja dol do doline. Oče pri Primoševih se je prebudil. Stulil je, da so partizani. Brž je vstal in jim hitel odpirat. V konjskem hlevu jim je pripravil ležišče. Mati, ki je takrat prvič videla partizane, pa jim je pekla in kuhala. Naslednji dan so partizani počivali, čistili puške in preobvezovali ranjence. Na večer so dobro spočiti nadaljevali pot proti Slamnikom. Po Pokljuki pa so ravno takrat hajkali Nemci. Zato so se partizani umaknili nazaj čez Savo in na Kapljenik. Tu pa jih niso upali več sprejeti, ker so bili izdani. Zato so jim Primošev oče in drugi vaščani dali s seboj veliko kruha in mesa iz dimnika.

GREGA S TELIČKI

Kelbi Tonček je po pripovedovanju svojega očeta zapisal zanimivo

zgodbo, kako je pastir Grega rešil tri partizane. — Na planini Kranjske dolina sta pasla živino pastir Grega in Cene. Živina ju je kar dobro ubogala. Nekoga jesenskega dne, 1943. leta zgodaj zjutraj, se Nemci pred svitom približno pripravljajo do koč in se postrežejo tamkaj v bližini. Tako skriti so prežali na partizane. Grega je to videl. Okoli devete ure, ko se je živina najbolje pasla, pa Grega zagleda tri partizane na drugem koncu planine. Grega pa je imel načrt za rešitev že pripravljen. Iz bližine je naglo spustil mlade telčke in se spustil za njimi, kakor da so umrle in jih boče njeti. Tako se je z nenavadno skupino približal partizanom in jih še pravčasno obvestil, kje prežijo nanje Nemci. Sovražniki nideč, da se partizani naglo umikajo, so odprli nanje ogenj, toda bilo je že prepozno.

(Nadaljevanje na 4. str.)

Seja Sveta za industrijo, obrt in delo
ObLO Škofja Loka

Škofjeloški vodovod ne zadošča potrebam

ŠKOFJA LOKA, 11. julija — Včeraj popoldne je bila tu seja sveta za industrijo, obrt in delo, na kateri so govorili o škofjeloškem Kamunalnem podjetju. Pregledali so letno poročilo o gospodarjenju podjetja v letu 1960 in se posebej zadržali še na problemih škofjeloškega vodovoda; načelnik odseka za gospodarstvo pa je člane sveta seznanil tudi s svojimi ugotovitvami o poslovanju podjetja v prvem tromesečju letošnjega leta.

V Komunalnem podjetju imajo sedaj 11 ekonomskih enot, vsaka izmed njih skrbi za eno dejavnost, s katero se ukvarja to podjetje. Člani sveta so pregledali poslovanje vsake posamezne ekonomske enote in na račun njihovega poslovanja izrekli tudi nekatere pripombe. Komunalno podjetje se na primer ukvarja z gradbeno dejavnostjo, ki ji prinaša precej dohodka. Člani sveta pa so menili, da ob tem nikakor ne bi smeli zanemarjati tistih opravil, ki jim ne prinašajo toliko dohodka, ko pa njihova osnovna dejavnost na primer: vodovod, kanalizacija, elektrika itd. Ugotovljeno je tudi bilo, da odvažanje smeti v Škofji Loki ni dobro urejeno, prav tako pa ni najboljše čiščenje mestnih ulic. Zato so člani sveta

predlagali, da bi po možnosti ulice čistili ponoči.

Na včerajšnji seji so izdelali priporočilo ObLO, da bolj intenzivno rešuje problem škofjeloškega vodovoda. Rezervoar je občutno premajhen, prav tako so premajhne vodovodne cevi, ki so na mnogih mestih še slabo spojene in se veliko vode izgubi in je zaradi vsega tega pritisk vode izredno slab.

Pri pregledu poslovanja v prvem letošnjem tromesečju je načelnik odseka za gospodarstvo ugotovil, da je podjetje delalo z izgubo. Vzroki so predvsem v tem, da v tem obdobju niso imeli nikakršnih dohodkov od kmetijske dejavnosti in od velikega kamnoloma, ki so ga doslej odkrivali in čistili.

Površnost

Ze dvakrat so se sestali člani Zbora proizvajalcev pri občinskem ljudskem odboru v Kranju in obkrajali so se njihove seje končale brez potrebnih zaključkov, ker zaradi nezadostne udeležbe niso bili sklepni. Nekateri udeleženci ObLO so ob tem zelo zaskrbljeni oziroma postavljeni pred izbiro, ali naj na svojo pest in odgovornost rešujejo nekatere nujne zadeve, ali naj pustijo vso stvar časi.

Taki pojavi pa niso samo v Kranju. Z večjo ali manjšo razliko se re težave kažejo tudi v drugih občinah in ne le v zborih proizvajalcev, marveč tudi v raznih svetih in drugih organih ljudskih odborov. Vendar je stvar najbolj peneča pri zborih proizvajalcev, ker oni imajo vse večje pristojnosti in morajo reševati določene stvari.

Problem nikakor ni trenuten, vleče se že dlje časa. Tudi pisali smo že o tem. Občinska politična vodstva so dobila tudi navodila, naj pregledajo to stanje na svojem območju in — kar je vsekakor najvažnejše — ugotovijo vzroke in iščejo rešitve. Ze ob površnem pregledu in razgovori s posamezniki pa se ugotavlja, da je vzrokov, zaradi katerih so nastale te slabosti, več.

V občinskih odborih, razumljivo, govorijo predvsem o neodgovornosti posameznih izvoljenih članov. To je tudi res. Nekateri člani teh organov pogosto izostajajo s sej in se niti ne opravijo. Nekdo ima posebne družinske težave, službo in podobno.

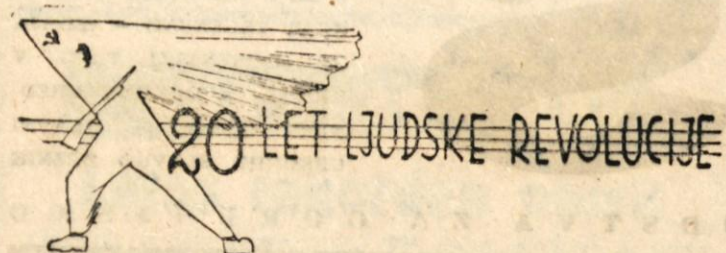
Člani zborov proizvajalcev pa menijo, da je zavej v nasprotnem gram, v aparatu ObLO. In tudi to je res. Marsikatera seja je površno pripravljena; odborniki sploh ne

dobijo, ali pa dobijo prepozno, gradivo o zadevah, ki so na dnevnem redu in se ne morejo pripraviti, opredeliti za stališča itd. Cesto pa je tudi gradivo tako formalno, statistično zbrano, da tudi tolike težavke in tabele ne prikažejo bistvo problema. To je del krivde, da so potem odborniki na sejah brez pridob, češ »zakaj bi hodili na sejo, razpravljali in glasovali, ko potem na občini vseeno naredijo po svoje.« Ta pripomba je seveda pretirana. Rodila pa se je iz nekega resničnega napaka, ki so bil občinski aparat prisiljen (ali pa tudi ne) nekaj ukreniti in potem odbornikom tega niso niti pojasnili, zakaj in kako.

Prav tako pa ob tem velja pripomba, da so za to stanje delno krive tudi sindikalne organizacije. One so dale predloge kandidatov (za zbor proizvajalcev), a nikjer od izvoljenih članov ne zahtevajo poročila, ne zahtevajo da se neko ga odpokliče, če ne opravi svoje dolžnosti itd. Zelo se je izboljšalo delo teh organov v zadnjem času v škofjeloški občini. Ob reorganizaciji oziroma združitvi v Zvezo, ki so izvolili nove organe in izbrali samo že tiste odbornike, ki so pokazali za to določeno odgovornost. Prav podobno izboljšanje je nastalo po reorganizaciji v radoljski občini.

Sedaj so tako imenovane »parlamentarne počitnice« in ne bi bilo prav zaostrevati stvari. Toda na jesen bodo morale politične organizacije po občinah pomagati, da se odstranijo vse slabosti, ki ovirajo delo samoupravnih organov, kajti pri tem ni dopustna nobena površnost.

K. M.

20 LET LJUDSKE REVOLUCIJE

Stavka na Jesenicah

Jesenjski železarji so 12. julija 1935. leta ostali v železarni in začeli stavkati. Delavci so bili že dalj časa nezadovoljni in so zahtevali, da bi si zagotovili nekatere pravice v obliki kolektivne pogodbe. Tega pa delodajalci niso hoteli slišati. Njihova stavka pa je močno vplivala na gospodarstvo in polje. Delavci so predložili svoje zahteve v 18 točkah. Iz Ljubljane je prišel Franc Leskošek-Luka, ki je delavce bodril k enotni stavki. Jeseniške žene so bile na straži okrog železarn. Zandarji in policija so bili okrepjeni in krozarili noč in dan po Jesenicah. Stavko je vodila organizacija KPS. Delavci so s stavko dosegli svoje glavne zahteve.

Dogodek v Zali

V dolini Zali pod Davorjem je bila 12. in 13. julija 1943. leta ustanovljena Prešernova brigada, ki je bila takrat kot glavna partizanska enota na Gorenjskem. Stab II. operativne cone je takrat sklical vse partizanske enote, ki so operirale na desnem oziroma južnem delu Save. Te so se zbrale v Zali pri kmetiji Marenkovec 12. julija. Sideljenje borcev je bilo posebno živo. Naslednji dan je bil tam velik miting. Zbranim bataljonom je politkomisar II. operativne cone dr. Jože Brilej-Bolka prebral odredbo, ki se je glasila:

»Na podlagi povelja Glavnega štaba NOV in PO Slovenije daje Stab II. operativne cone z 12. julijem povelje za reorganizacijo gorenjskih partizanskih enot. V tem smislu se odreja:

1. ustanovi se Osmo udarna partizanska brigada (pozneje sedma SNOUB) Franceta Prešerna;

2. reorganizira se Gorenjski partizanski odred;

3. ustanovi se samostojni Koroški bataljon;

4. ustanove se posebne enote, ki bodo prav tako kot Koroški bataljon pod neposrednim poveljstvom Staba II. operativne cone.

V vodstvo nove — Prešernove brigade so bili imenovani komandant Ivan Javor-Igor, politkomisar: Ivan Franko-Izlok, namestnik komandanta: Silvan, namestnik politkomisarija Robin. Za komandante vseh bataljov brigade pa so bili imenovani: Milan Tominc, Albin Drolic ter Blaž Ostrovarbar.

13. in 14. julija

Nemci so v začetku julija meseca 1941. leta poročali svojim centralam o močnem revolucionarnem gibanju po naših krajih in med drugim pisali: »V zadnjem času, zlasti od začetka vojne z Rusijo, se širijo med tukajšnjim prebivalstvom vznemirljive vesti in pravijo, da bo prišlo 13. in 14. julija do vstaje v vseh industrijskih področjih nekdanje Slovenije.« Te vesti so hudo vznemirile zlasti italijanske okupatorje na njihovem območju in so bili od 12. julija v stalni pripravljenosti.

KLUBSKI PROSTORI NA VISOKEM

VISOKO — Na zadnji redni seji krajevnih organizacij SZDL Visoko so govorili tudi o ureditvi klubskih prostorov. Klub bodo uredili v veliki pisarni Zadrugne doma, katero je doslej uporabljala Kmetijska zadruga Visoko. Po združitvi kmetijskih združenj ima zadruga sedaj sedež v Predvorju. Do letošnje jeseni nameravajo kupiti televizijski in radijski aparat ter knjižnico, kar bo vse v klubu. Večino potrebne denarja bodo zbrali sami.

13. julij — praznik šoferjev OSREDNJA PRIREDITEV NA JESENICAH

Trinajsti julij je praznik naših šoferjev, ki ga že nekaj let praznujemo. Ta dan, pred 18 leti, je bil namreč simbolni rojstni dan partizanske motorizacije v Sloveniji. Ko so italijanski fašisti objavili, da so uničili in razbili že vse edine naše narodnoosvobodilne vojske, je stopila v akcijo za osvoboditev Žužemberka tudi motorizacija NOV. Šoferji-partizani pa se ob tem času spominjajo tudi prevoza prve slovenske vlade in obletnice osvoboditve.

V spomin na te dogodke, hkrati pa v počastitev 20-letnice revolucije, bo Združenje šoferjev in avtomobilistikov kranjskega okraja imelo v nedeljo, 16. julija, na Jesenicah večjo slovesnost. Dopolne ob 10. uri bo povorka vseh motornih vozil skozi Jesenice in položitev vence na spomenik NOB pred železniško postajo, razen tega pa bo podružnica z Jesenice razglašala tudi šoferjski praznik. Za tem pa bo ob 11. uri prazna šoferjev ob jubilejni, 20. obletnici vstaje jugoslovanskih narodov.

Vstaja v Črni gori

Dne 13. julija 1941 je prišlo do splošne vstaje v Črni Gori. Upor je bil tako splošen in množičen po vseh krajih hkrati, da so bile italijanske čete nesposobne v obrambi. Uporniki so v kratkem času zavzeli vse kraje in izgnali okupatorja, razen s Cetinja, Nikšića in Podgorice (Titograda).

III. internacionala

Dne 14. julija 1889 je v Parizu začel Ustanovni kongres III. internacionala

Slavje v Goričah

Pred 8 leti — 14. julija 1953, so priredili v Goričah veliko proslavo v počastitev 11-letnice ustanovitve Kokrškega odreda. Slovesnosti se je udeležilo približno 10 tisoč ljudi iz Kranja, Radovljice, Jesenic in iz drugih krajev, zlasti pa prebivalstvo iz Predvorja, Cerklj in tamkajšnje okolice. Odličili so spominsko ploščo na Kalisču in na Bašelskem sedlu. Na proslavi so govorili: Tone Fajfar, Ivan Bertonec in Stane Prezelj.

Te dni v Senčurju praznujejo svoj krajevni praznik — Prireditve se vrstijo druga za drugo, zaključek praznovanja pa bo v nedeljo

GLAS BRALCEV

OBJESTNOST NA CESTI

Zadnje čase so se na naših cestah pojavili znaki, ki opozarjajo voznike motornih vozil in druge koristnike ceste na nepravilnosti v cestnem prometu. Kot v posmeh temu prizadevanju in paroli »NE TAKO« pa nekateri vozniki motornih vozil in drugi uporabniki cest na cesti počnejo stvari, ki bi jih lahko imenovali že kriminal. Tako se mi je pripetilo nekega dne, ko sem na cesti Kranj-Bled prečkal cesti, ki je na tem mestu približno 100 m na obe strani pregledna. Ob cesti je znak: »nevarno zoženje«. Človek bi pričakoval, da bodo tu vozniki vozili z zmerno hitrostjo, zato sem v tem prepičanju mirno (morda nekoliko preveč brezbržno) šel preko ceste, prej pa sem se prepričal, da mi ne prihaja naproti nobeno vozilo. Ko sem tako že prešel sredino ceste, pa nenadoma zaslišim oster signal ter opazim nekdo črno limuzino, ki se mi približuje z veliko hitrostjo. Pospetim korake, a v tem hipu je bila limuzina že tu, voznik je sunkovito zavil desno, jaz sem v trenutku odskočil, nato pa me je začel loviti na robu

ceste očitno z namenom, da bi me vsaj z blatnikom oplazil. Na tem mestu je odep na stransko cesto, kamor sem se mu umaknil, ker pa je pri odcepu betonski steber pri tej brzini ni mogel zaviti za menoj, zato pa se je ustavil iz za steber. Stopil sem nazaj na cesto, da bi videl, kdo je ta brezobzirni voznik limuzine z oznako KR, ki je ustavil očitno zato, da bi mi izrekel zbirko psov. Bil je namreč zelo ogorčen, ker mu namen ni uspel. Stalno se je sklanjal nazaj in mi grozil s pestjo, dve da mi pa, ki sta sedeli v črni limuzini sta me zaničljivo gledali. Kam nis prišel takšen primer! Tu so zamenjali predpisi in zamen se trudijo prometni organi, da bi na cesti vzpostavili red, če taki in podobni vozniki nimajo nobenega čuta do človeka, če so brez morale in kulture. Taki vozniki pa so na cesti bolj nevarni kot pijani vozniki, katerim se zadnje čase napoveduje odločen boj. Prav bi bilo, da se tudi za take najdejo primerni ukrepi.

Ivan Šepetavc
Podbrze

NEPRAVILEN ODNOS DO MLADIH GLASBENIKOV

Na Javorniku obstoja samostojno kulturno prosvetno društvo Svoboda. Ze približno pred enim letom se je zbrala skupina mladih ljudi in ustanovila majhen zabavni ansambel. Ker sami niso imeli možnosti obstoja, je začelo delovati pod varstvom omenjenega društva. Tu so dobili tudi podporo in zaščito. Fantje so požrvalno vadili in uspehi niso izostali. Kmalu so privabili prvi samostojni koncert, ki so mu kasneje sledili še drugi. Zabavni orkester se je preimenoval v Mladinski zabavni orkester ABC. Z uspehom so gostovali tudi na prireditvah društev; na reviji zabavnih ansamblov na Jesenicah pa so dosegli četrto mesto in to je predstavljal njihov največji uspeh.

Na vodstvo Svobode pa so kma-

lu prišlo prve pritožbe. Proti se je pritožil ravnatelj osemletke. V isti dooorini, kjer je omenjena skupinica vadila, so imeli posklop telovadbe in tako se je včasih zgodilo, da so otroci bili pri telovadbi, na odru pa so imeli istočasno vaje z orkestrom. Z razumevanjem vodstva šole bi se to lahko takoj vredilo. Našli pa so se tudi ljubci iz vodstva društva, ki jim je zabava glasba ni prav posebno pri srcu. Vođilni funkcionarji društva so sklenili, da orkester ne sme imeti vaj na odru, ki je bil zanje pač najbolj primeren. V izgovor so našli polno majhnih napak Mladim glasbenikom so dodelili drug neprimeren prostor. Obrazložitev je bila kratka: »Odgovorni smo za inventar.« In pri vsem tem inventar ni bil

Ljudje in dogodki

Angleški lev na arabskem pesku

Ko je znameniti angleški pisatelj Jules Verne pisal svojo pustolovsko delo »Otroci kapitana Granta« so bile svetovne razmere še tako ugodne za Angleže, da je neki avstralski deček na vprašanja o pripadnosti posameznih dežel odgovarjal s šolsko trditvijo, da so najbližje vse dežele sveta britanske. Taktet je celo mesec izgledal britanski. Toda časi so se spreminili. Britanski lev razen starčevske hoje kaže tudi že druge znake staranja. Pustinska pripeka in arabski pesek pa so mu napravili že precej sivih las.

Pred dnevi je pustinsko neurje okrog Kuwaita dvignilo v glavnih mestih arabskega sveta veliko prahu. Velika Britanija je v trenutku, ko so do Londona »prišle vesti« o zahtevi Iraka, da je Kuwait del iranskega ozemlja in se bo na miren način napravili spreten načrt, da bi čim vrnil v naročje domovine, arabskemu svetu po dolgem času zopet vrnil prgišče peska v oči. Na hitro roko so proglasili Kuwait za samostojno državo in predstavnik Foreign Office-a je bil v zadregi, ko je pojasnjeval novinarjem, da v trenutku, ko je do zapleta okrog Kuwaita prišlo, Britanija še ni imela ča-

sa zamenjati svojega diplomatskega osebja. Potek kuwaitске krize pa je nakazal nekatere značilnosti, ki pripeljejo do povsem drugih zaključkov. Velika Britanija je izkoristila irsko zahtevo, da v tej zadnji arabski oazi vsidra najboljše vojaške sile, ki so jih iz bližnjih in daljnjih oporišč pripeljali na področje Perzijskega zaliva. Angleška diplomacija je zaplet okrog iranske zahteve izkoristila za računice, da v Perzijskem zalivu, zadrži svoj vpliv in vojaško postojanko. Veliko znakov namreč kaže, da so Britanci v tej igri preračunali vse naprej.

Kuwait je za britansko politiko važen iz dveh razlogov: kuwaitska nafta namreč na britanskem tržišču pokriva 40 odstotkov vseh potreb gospodarstva, z druge strani pa angleški in ameriški kapital skupaj izkoriščata nafto v Kuwaitu, kar samo po sebi predstavlja dragoceni vir dohodkov in spričo tega angleške banke skrbno pazijo na kuwaitске vladarje, ki imajo v njihovih blagajnah nalozene precejšnje kupke denarja.

Ta mala državica Kuwait s svojo srednjeveško družbeno

ureditvijo je zaradi »tekočega zlata« v naši industrijski dobi stopila v ospredje svetovnih političnih dogodkov. Kuwait je relativno najbogatija državnica na svetu, čeprav ima 7 odstotkov ljudi slepih in je približno 95 odstotkov prebivalcev nepismenih. Ta smešno majhna državnica in bajeslovno bogata dežela ima še druga protislovja. Dvor in družina okrog njega spravi v denarnice več sto milijonov dolarjev na račun dividend, med tem ko 250.000 prebivalcev živi v razmerah, ki smo jih vajeni v srednjem veku. Kuwait nima niti vode, niti sence na vročem pesku. Ima pa v povprečju največji dohodek na glavo prebivalca. Pod kožo pustinja, pod zemeljskimi plastmi, so skriti zakladi »tekočega zlata«. S to tekočino, ki po naftnih cevih priteče na površino bi ljudje v Kuwaitu lahko boljše živeli kot v Ameriki. Za Ameriko je zunanji izgled bogastva najnovejši model »Cadillaca«. Toda nihče v Ameriki še ni prišel na idejo, da bi se vozil v pozlačenem avtomobilu in kadil cigare, ki so izdelane samo za njegova usta. Vladar Kuwaita šepa je ta mož, ki si je omislil redko svetla, kajti šejk ima

»denarja kot blata« v vseh večjih svetovnih bankah.

Kriza okrog Kuwaita se je začela drugače kot kriza okrog Suez, zato je veliko znakov, da se bo končala mirneje, brez uporabe vročega orožja. London se je v tej krizi prikazal kot zaščitnik ogroženega Kuwaita in ne kot stari angleški lev, ki ogroža mir na Srednjem vzhodu. Bistvo je ostalo isto, čeprav se oblike britanskega vmešavanja drugače.

Važno je opozoriti še na dejstvo, ki so v Londonu z njim na tihem računali, da bo prišlo do razpoke v arabskem svetu. Po razpoke v arabskem svetu pa ni prišlo. Dosedanji zaključek v pogledu krize okrog Kuwaita kaže, da potreba po arabski enotnosti stoji nad interesi posameznih arabskih držav. Arabska liga je takoj pohitela, da z obzorbom britanskega vojaškega vmešavanja prepreči vsa morebitna trenja med arabskimi državami.

Vse kaže, da se britanski lev še ne mara preseliti iz vročega arabskega peska. Senca velike angleške letalonosilke, ki je vkrcana v kuwaitskem pristanišču pa ni več tako veliko strašilo. Kajti arabski mesec že dolgo ni več britanski.

TE DNI PO SVETU

VELIKO ZANIMANJE ZA KONFERENCO V BEOGRADU — Egiptovski veleposlanik v Beogradu Ragab je izjavil, da kaže Jugoslavija največji interes in da posveča največjo pozornost tej konferenci, ki bo mednarodni dogodek, kakršnega še ni bilo. »Dejstvo je, da se bodo šefi držav zbrali v Beogradu, potrjuje veliki pomen in veliko vlogo, ki jo ima Jugoslavija v sodobnem svetu.«

Eden od vodilnih listov v Braziliji poudarja v uvodniku pomen bližnje konference šefov izvenblokovskih držav v Beogradu. »Za tiste, ki poznajo diplomatsko zgodovino skupine posredniških držav, konferenca ni nova stvar.«

Del brazilskega tiska je zelo ostro reagiral na izjavo ameriškega ambasadorja v Braziliji Johna Cabota, ki je spričo možnosti, da se Brazilija udeleži konference nevezanih držav dejal: »Brazilija lahko kot suverena država ravna kakor hoče, toda ZDA menijo, da je Brazilija angažirana država, z ozirom na njene obveznosti do ZDA in do kontinentalne skupnosti.«

RAZGOVORI V MOSKVI — V nadaljevanju razgovorov med državnim sekretarjem za zunanje zadeve Kočo Popovićem in sovjetskim zunanjim ministrom Andrejem Gromikom, ki so potekali v prijateljskem vzdušju in v duhu obojestranskega razumevanja, so izmenjali mnenja o večjih problemih, ki so važni za obe državi.

Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović si je v Moskvi ogledal stalno razstavo dosežkov narodnega gospodarstva Sovjetske zveze.

NOVE ARETACIJE V JUŽNI KOREJI — Te dni so uradno potrdili, da je bil bivši južnokorejski premier in šef vojaške junte Čang Do Jung aretiran skupaj s 43 oficirji. Pred tednom pa so sporočili, da je Čang odstopil iz osebnih razlogov. Poročila, ki prihajajo sedaj pa pravijo, da so patrolje vojaške policije aretirale Čanga v postelji.

GRČIJA PRISTOPILA K SKUPNEMU TRGU — V Atenih je bil podpisan sporazum o pristopitvi Grčije k Skupnemu evropskemu tržišču. V imenu Evropske gospodarske skupnosti je sporazum podpisal predsednik sveta ministrov te organizacije, zahodnonemški vicekancler Erhard.

AMERISKI ODGOVOR — Predstavnik Bele hiše je izjavil, da bodo ameriški odgovori na sovjetsko noto o Berlinu in nemškem problemu sporočili Moskvi konec tedna.

Noto so skupaj sestavljali nekaj zadnjih tednov vladni izvedenci ZDA, Velike Britanije, Francije in Zahodne Nemčije.

FRANCOSKE IZGUBE V ALŽIRIJI — Francoski minister za vojsko je v odgovoru na pismeno vprašanje nekega poslanca odgovoril, da je imela francoska vojska do konca leta 1960 v Alžiriji 10.200 žrtev iz vrst oficirjev, podoficirjev in vojakov.

NOVA TURSKA USTAVA — Novo ustavo turške republike je v nedeljo sprejela na glasovanju večina turških volivcev. Po prvih nepopolnih podatkih je za ustavo glasovalo okrog 60 odstotkov volivcev, ki so se udeležili referenduma, 40 odstotkov pa jih je glasovalo proti. Glasovanja se ni udeležilo kakšnih 30 odstotkov vpisanih volivcev.

ZUNANJI MINISTRI SESTORICE V RIMU — V Rimu se je začela konferenca zunanjih ministrov držav, ki so članice Evropskega skupnega trga. Poglavitna naloga ministrov je, da pripravijo konferenco šefov držav, članic Evropskega skupnega trga, ki naj bi bila 20. julija v Bonnu.

DEMONSTRACIJE V DOMINIKANSKI REPUBLIKI — Pristiži ubitega diktatorja Rafaela Trujilla so napadli levčarje, ki so po 31 letih organizirali konec prejšnjega tedna prve demonstracije proti sedanji vladi v Dominikanski republiki. Trujillovi pristaji so napadli sedež opozicijske stranke, razbili pohištvo in zažgali poslopje.

Neredi so se vneli, ko je množica levčarsko razporejenih 8.000 študentov, delavcev in žena krenila s političnega zborovanja. Policija je streljala v množico demonstrantov, ki so metali kamenje, in jih preganala, vendar je radijska postaja, ki so jo zažgali z bencinom, zgorela in je prenehala oddajati. Najmanj šest ljudi je bilo ranjenih, kakih dvajset pa so zaprli.

ADENAUER V ZAHODNEM BERLINU — Zahodnonemški kancler Adenauer bo obiskal Zahodni Berlin. Med enodnevnim obiskom bo imel zaupne razgovore z zahodnonemskimi voditelji.

Odmevi s proslave na Poljanah

Spoznali smo...

Dvodnevni pohodi partizanskih enot na Poljane pretekli teden so bili na pohodu, ob odmorih, zlasti pa zvečer, so privreli plese in zelo vedujejo, kako so jih po vseh sprejemali pionirji, kako so jih pozdravljale partizanske mame, kako so ljudje pripovedovali o težkih in usodnih dnevih osvobodilne vojne itd. Iz teh potovanjskih so nastali zanimivi dnevniki, vtisi, ki bodo še našli pot na papir, filmi, ki bodo dokazovali veličino te prireditve.

Najvažneje je, da je na tej prireditvi sodelovalo veliko mladih. Za udeležbo s Kokrškim odredom se je prijavila 100-kilometrška pohodna mladinska folklorna skupina partizanskega pohoda Kokrške

na tovarne Rog iz Ljubljane. — Polna dva dneva so bili z borci na pohodu, ob odmorih, zlasti pa zvečer, so privreli plese in zelo vedujejo, kako so jih po vseh sprejemali pionirji, kako so jih pozdravljale partizanske mame, kako so ljudje pripovedovali o težkih in usodnih dnevih osvobodilne vojne itd. Iz teh potovanjskih so nastali zanimivi dnevniki, vtisi, ki bodo še našli pot na papir, filmi, ki bodo dokazovali veličino te prireditve.

Najvažneje je, da je na tej prireditvi sodelovalo veliko mladih. Za udeležbo s Kokrškim odredom se je prijavila 100-kilometrška pohodna mladinska folklorna skupina partizanskega pohoda Kokrške

ga odreda, se vam in preko vas vsem borem in komandnemu kadru zahvaljujemo. Hkrati se zahvaljujemo za tovariško skrb in prisrčne odnose, ki smo jih bili ob tem deležni.

Ta pohod je bil za nas nepozabno doživetje, saj smo spoznali pravo partizansko oziroma tovariško vzdušje, spoznali slavne poti partizanskih enot, vasi in naselja, kjer je ljudstvo med osvobodilno vojno pomagalo in trpelo skupno z borci, spoznali smo same bore Kokrškega odreda, ob ubujanju njihovih spominov smo se seznanili s slavnimi partizanskimi akcijami in spoznali tiha junaštva posameznikov.

Mladinski aktiv in še posebno folklorna skupina obljublja, da bo dodeljeni častni naziv »Kulturna skupina Kokrškega odreda« vedno in povsod častno zastopala.

GOSPODARSKE VESTI

Rekorden obisk v Postojnski jami — V prvi polovici letošnjega leta si je ogledalo Postojnsko jamo nad 98.600 ljudi, od tega skoraj 36.000 inozemskih turistov. Zdaj, v začetku turistične sezone, si ogleda jamo vsak dan nad 2000 turistov.

Blagovna izmenjava Jugoslavija - Čehoslovaška — V Pragi je zaključila delo jugoslovansko - čehoslovaška komisija za blagovno izmenjavo med obema državama. Protokol, ki so ga podpisali, določa sporazum o letošnji blagovni izmenjavi.

Carinski tečaj v Braziliji — V maju 1961 je bil dvignjen tečaj carinskega dolarja od Cruz. 222,50 na 244,47. S tem 10 odstotnim dvigom se bo povečala carina in druge uvozne dajatve.

Nova ladja za Poljsko — V splitski ladjedelnici so dogradili še eno novo ladjo iz posebne serije ladij, ki jih gradijo za poljsko trgovsko mornarico. Nova tovorna ladja ima med drugim velika skladišča s hladilnimi napravami, njena nosilnost pa je 13.000 ton.

Turistična cesta ob Donavi — V naslednjih dneh bodo dogradili turistično cesto ob Donavi in sicer skozi znano

Djerdapsko sotesko. Cesta je dolga 38 km, speljati pa so jo morali skozi tri predore, med katerimi je eden dolg 150 m.

Uvozne omejitve v Iranu — Prepovedan je uvoz vsega luksuznega blaga od whiskyja do avtomobilov. Tako bo letno prihranjeno pri uvozu 50 milijonov dolarjev.

Nova cesta Višegrad-Ustiprača — 6. julija so izročili prometu 28 km dolgo cesto Višegrad-Ustiprača, ki je odsek nove ceste Beograd-Dubrovnik.

Izkoriščanje mineralne vode pri Tetovu — V bližini Tetova so odkrili več izvirov kisle vode. Po analizi strokovnjakov je voda podobna mineralni vodi iz Rogaske Slatine. Ker vrelcev do sedaj še niso izkoristili, se je občinski odbor Tetovo odločil, da bo zgradil pri Banjicu moderno letovišče. Z delom so že začeli.

Raziskave v Bronzanem Majdanu — V bližini vasi Slavička pri Bronzanem Majdanu so začeli z raziskovanjem barita. Prvi rezultati kažejo, da so v Majdanu velike zaloge barita; laboratorijske raziskave pa so potrdile, da je zelo dobre kakovosti.

Špik z novim vodstvom

ZARADI ŠTULARJEVE IN CVEKA NAD 360 TISOČ DINARJEV PRIMANJKLJAJA — PERSPEKTIVA KROPARJEV NOV HOTEL — KOLEKTIV UKA ŽE GRADI — ŽIV-ŽAV NA KOPALIŠČU

Tokrat brez običajnega uvoda: kje je Kropa, kdo so Kroparji in kaj leti delajo. Doma in izven naših meja jo bolj ali manj povsod dobro poznamo, čeprav marsikateri obiskovalec Kroke še ni videl tistega, kar bi lahko. Da ne bi bilo več tako, naj poskrbe Kroparji sami, toda v najkrajšem času, da ne bo prepozno in da bo Kropa postajala iz leta v leto vedno večja in pomembnejša turistična postojanka Gorenjske in ne le zaradi časa iz leta v leto starejša, sicer pa enaka, brez česar koli novega.

ODPRT, ZAPRT, ODPRT... kot otroci, ki se igrajo z marjeticami in trgajo lističe: sreča, nesreča, sreča... Tako je bilo v zadnjem času tudi v Kropi z gostilno »Špik«. Toda tam ni šlo za »igračkanje«, temveč za primanjkljaj v vsoti nad 360 tisoč dinarjev, ki sta ga napravila tamkajšnja uslužbenca Zofka Štular in Janez Cvek.

Tržna inspekcija pri ObLO Radovljica je prvi primanjkljaj ugotovila 15. maja letos, in sicer v vsoti 240.640 dinarjev. Zadeva je bila razumljivo prijavljena, vendar to še ni zadostovalo. Ponovna inspekcija je čez mesec dni ugotovila spet primanjkljaj v znesku 116.000 dinarjev. Čez slabih štirinajst dni, 26. junija, pa je Zofki Štularjevi »zmanjkal« v enem popoldnevu kar 9.046 dinarjev! Kako so nastali primanjkljaji bo pokazala preizkava

v prihodnjih dneh. Verjetno pa bo preizkava samo uradno potrdila vse tisto, kar Kroparji že vedo — oba uslužbenca sta bila med delom večkrat vinjena kot ne in sta »pokasirala« le tisto, kar so jima gostje dali. Nihče pa tudi ne dvomi v to, da je marsikateri dinar običal v žepu že omenjenih uslužbencev.

prostori vsaj približno tako urejeni kot to zahtevajo predpisi. Do sobote pa bo že vse pripravljeno.

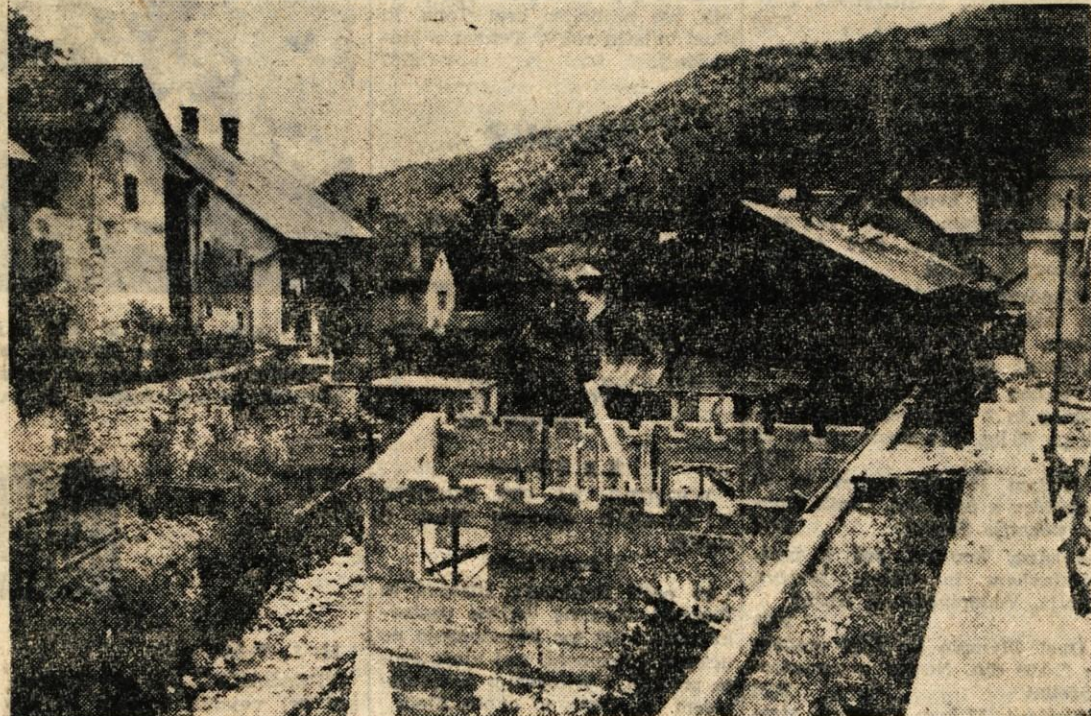
MORDA PRIHODNJE LETO?

Vsekakor so za kroparske turistične delavce že vsa leta doslej največji problem prav gostinske usluge. Še večji pa dejstvo, da v Kropi nimajo možnosti, da bi goste zadržali več dni — nimajo prenočišč. Prav zaradi tega že nekaj let razmišljajo o gradnji večjega hotela, za haterega imajo že tudi načrte. Predviden je že tudi prostor za ta nov gostinski objekt, in sicer nasproti Plamena, kjer sta sedaj gasilski dom in mizarška delavnica Plamena. Vse pa kaže, da bo kolektiv Plamena

ovirali tudi njegovo proizvodnjo. Izhod je bil edino v tem, da so se lotili gradnje novih prostorov. Z gradnjo nove kovačnice so že začeli, kmalu pa bodo začeli tudi z gradnjo nekaterih drugih delovnih prostorov.

VELIKO KOPALCEV

Zivahnost na kroparskem kopališču je iz leta v leto večja, tako kot je tudi za sport nasploh vse večje zanimanje. Sicer je sedaj za precej športnih panog »poletno zatišje«, kar pa za Kroparje skoraj ne bi smeli trditi. Občasno se še vedno zbirajo na svojih igriščih, razumljivo pa je, da so v sončnih dneh najraje ob lepo urejenem plavalnem bazenu. Ra-

Prvi obrisi nove kovačnice podjetja UKO v Kropi

In brž ko gre po eni strani za precejšnjo škodo, bo prav ta škoda verjetno pomenila prelomnico za nadaljnji razvoj gostinstva v Kropi. Gostilna »Špik« bo že to soboto spet odprta, in sicer v sldopu gostinskega podjetja Podnart.

Tamkajšnji upravnik je nekdanjo podnartsko beznico v komaj dobrem letu spremenil v dokaj sodobno gostišče, kakršnega bi z veseljem imeli tudi v marsikaterem večjem mestu. Prav zaradi tega lahko upamo, da bo podobno tudi v Kropi. Začetek že tako obeta — Gostinsko podjetje Podnart noče odpreti »Špika« v Kropi prej, dokler ne bodo gostinski

že letos imel dograjene nove delovne prostore, ki bi jih lahko opremil in uredil ter otvoril 1. maja prihodnje leto, ko bodo praznovali tudi 65-letnico Plamena. S tem pa bi bili dani tudi pogoji za gradnjo hotela, seveda v kolikor bo med tem časom moč zagotoviti potrebna sredstva.

TUDI UKO V NOVIH PROSTORIH

Prodajni oddelk UKA in pisarne so bile že dlje v nevarnosti, da bodo ostale brez strehe. Oboje je v zasilenem posloplju Plamena, ki pa tudi sam potrebuje ta objekt. Sedanji majhni prostori obrtnega podjetja pa so

zen športnikov pa je v Kropi in njeni okolici vse več tudi drugih ljubiteljev kopanja. V tamkajšnji blagajni smo zvedeli, da je o delavnikih okoli 200, ob nedeljah pa tudi nad 300 domačinov na kopališču. Razen tega je vedno še okoli 100 do 200 pionirjev na kopanju, in sicer iz dveh poštinskih kolonij: prva je v neposredni bližini kopališča (Osiječani), druga pa v Zadržnem domu na Dobravi (Ljubljanci). Kakšen živ-žav je potem v majhnem bazenu in ob njem bi bilo res odveč opisovati, tako kot je obveč napisati, kako zanima Kroparje konec »afere Špik«.

B. Fajon

V KORAK S PLANOM

KLJUB VISOKIM OBVEZNOSTIM, JESENIŠKA ŽELEZARNA USPEŠNO POSLUJE

Izpolnjevanje letošnjega družbenega načrta v jeseniški železarni gre v korak s predvidevanji. Tu ni videti večjih odstopanj bodisi v pozitivnem ali negativnem pomenu. V juniju so plan blagovne proizvodnje izpolnili 100 odstotno, računano po operativnem planu, po družbenem planu pa s 96 %. Če upoštevamo nekatere težave zaradi pomanjkanja surovin, kreditne razmere in dokaj napet plan, ki so ga sprejeli, so z dosežki kar zadovoljni. Do konca junija so dosegli točno polovico letnega plana skupne proizvodnje.

Ceprav so v juniju prodali za okrog 40 milijonov din več blaga kot je bilo predvideno s planom, so za prvo polletje v zaostanku še za skoraj pol milijarde din. To je tudi razumljivo sprico dolžnikov in razmer na tržišču. V zvezi s tem menijo, da bodo morali v naslednjem polletju konsolidirati kupce in hkrati kritično oceniti vse obrate, ki zaostajajo v proizvodnji.

Na podlagi take analize bodo sprejeli nekatere ukrepe, ki bodo vplivali na zboljšanje izpolnjevanja plana v drugem polletju. Zlasti je v zaostanku hladna valjarna, ki je dosegla šele 43 odstotkov letnega plana. Topilniška grupa je dosegla 49 % letnega plana. V prihodnjih mesecih bo zlasti jeklarina morala napeti vse sile, da nadoknadi zamujeno, proizvodnji.

sebo to to nujno zaradi mesecev julija in avgusta, ki sta najbolj vroča in so ljudje tudi v večji meri na dopustih. Valjarne so dosegle 51 % plana.

Hkrati je pred tehničnim vodstvom tovarne še druga pomembna naloga, da na podlagi letošnjih izkušenj pripravi program proizvodnje za prihodnje leto. Predvidevajo, da bo plan prihodnje leto za okrog dve milijardi ali 6 % višji kot je letošnji.

TRŽNI PREGLAD

v Kranju

Fizol 80 do 110 din za liter, koruzniček 10 din čopok, sir, skuta 150 din, maslo 600 do 640 din za kg, smetana 18 din za merico, jajca 25 do 26 din, kokoš 600 do 700 din, piščanci 300 do 350 din, zajci 250 din za komad, moka ajdova 90 do 100 din, zdrob koruzni 45 din, moka koruzna 45 din, ješen 80 do 130 din, kaša 100 do 140 din, krma za kokoš 45 do 50 din, koruza 45 din, prosa 60 din, oves 30 din, ječmen 40 din za liter, čebula 80 do 100 din, krhli 50 din, krompir 25 din, špinata 90 do 100 din, zelje kisel 70 din, zelje slatko 25 do 30 din, solata 40 do 60 din, grah stročji 60 do 70 din, pesa 40 din za kg, jagode vrtn 120 din, borovnice 80 do 100 din, orehi 160 din za liter, olive 70 din, jabolka 90 din, hruške 90 do 100 din, cvetača 100 din, paradižnik 100 din, fige 80 do 100 din, bruske 80 din, marelice 80 do 100 din za kg, leščke 50 do 60 din za liter, fižol stročji 100 din, buče 60 din, lumare 80 do 100 din, mrgolane 60 din, češnje 90 din za kg, česen komad 5 do 20

Nedeljska »Kmečka ofcet« v Bohinju

Lenka in France sta se spet „vzela“

Sobota zvečer. Vasovanje, morda bolj zanimiv star običaj, kot sama formalna sklenitev »svete« zakona. Toda »kmečka ofcet« je v Bohinju in vreme ne obeta nič dobrega, vsaj toliko ne, da bi lahko kolikor toliko udobno prespal pod šotorom po končanem vasovanju. Da bi si privoščili hotel, pa res nisem imel namena. Dva tisočaka namesto enodnevnega pensiona bom že še lahko bolj koristno uporabil.

Torej je šlo vasovanje mimo mene. Končno pa nič hudega, saj tudi ofceti v nedeljo popoldne

nisem videl, čeprav sem bil v Bohinju. Slišal pa sem marsikaj: nekaj po zvočniku, več pa v gneči med ljudmi, ki so precej zabavljali nad to prireditvijo.

Več sto gledalcev je hotelo videti »ofcet«, morda jih je bilo tudi 2 do 3 tisoč, vendar pa je star gorenjski običaj videla komaj dobra polovica gledalcev, med katerimi žal mene ni bilo. S komolci sem se sicer prerival, potem pa sem se to opustil, ker bi jo kmalu skupil. Zato sem vse dogodke z vso vnemo spremljal po ozvočenju in si o vsem ustva-

ril približno naslednjo podobo.

»Ofcet«. Začela se je sicer z majhno zamudo zaradi dežja. Lenka in France se bosta »vzela«. Glej ga hudimana! Na dan ženitve je France prišel na dom po Lenko in dolgo se je moral pogajati, da so se hišna vrata odprla. Toda fantje so mu jo zagodili. Na vratih se je pokazala stara in strgana »nevesta«.

Pozneje je France seveda dobil tisto, ki jo je bil zasnubil — sicer bi moralo biti »Kmečke ofceti« prezgodaj konec.

In potem so sledili zadnji navsveti, naročila, obljube, prošnje in solze... Končno je France odpeljal nevesto z velikim sprevedom na svoj dom. Toda med potjo še zadnja ovira do sreče — »šrangarji«. Pogajanja in odkupnina za nevesto je bila še kar hitro določena. Ko so si že segli v roke, so »šrangarji« dali nevesti še hleb kruha — peto kolo — z namenom, da ne bi bila nikdar v življenju lačna.

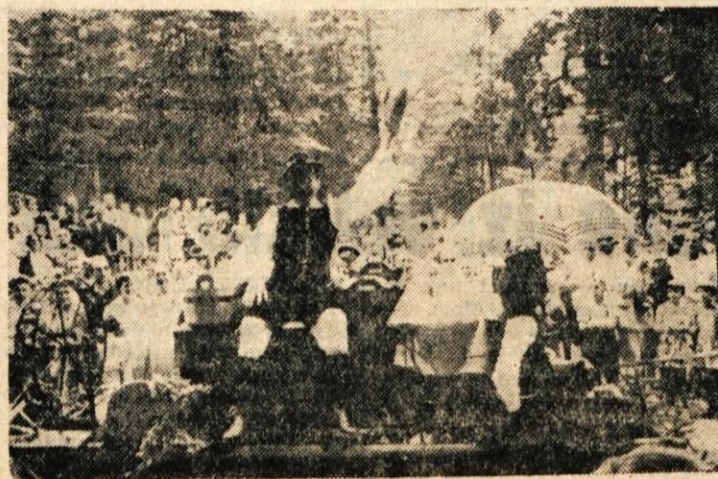
Na Francetovem domu je njegova mama sprejela Lenko s kuhovnico. Dala jo je »mladi«, kar pomeni, da bo postala dobra gospodinja. — Potem pa timgl-tangl, vino, pesem in kolači pozno v noč.

Tako se v Bohinju, pa tudi drugod, seveda ne ženijo več. Stari ženitovnanjski običaji so že skoraj pozabljeni. Ker pa je »Kmečka ofcet« tudi zanimiv star običaj, jo Bohinjci vsako leto enkrat ponovno. Letos je bilo to preteklo soboto in nedeljo. Ogledalo si jo je kljub slabemu vremenu precejšnje število domačih in tujih turistov. Zato je še toliko bolj škoda, da niso prišli vsi na račun in so »Kmečko ofcet« le slišali. Bohinjci bi si morali prav zaradi tega v prihodnje omisliti primernejšo ureditev prostora »pod skalco« ali pa kje drugje, tako da bi res lahko vsi, ki plačajo vstopnino, tudi videli »Kmečko ofcet«.

B. F.

Zadnji nasvet nevesti...

Lenka in France sta se vzela

»Šrangarji« na delu

Veliko zanimanja za zdravstveno izobraževanje

V PRIHODNJEM LETU V ŠKOFJELOŠKI OBČINI 15 ZDRAVSTVENIH POSTAJ

V pretekli izobraževalni sezoni je občinski odbor Rdečega križa v Škofji Loki organiziral vrsto uspešnih tečajev in seminarjev, v katerih pa bodo skupaj z odborom RK bivše občine Železniki izdelali program za prihodnje leto. Novo bo predvsem to, da bodo razširili program za zdravstveno vzgojo mladine — fantov in deklet. Ti tečaji naj bi trajali okoli 60 ur in bi vanje vključevali mladino s podeželja, ki za tako vrsto izobraževanja kaže veliko zanimanja. V okviru teh tečajev bodo v prihodnje tudi predavanja in praktične vaje iz pravih prehrane. Nadaljevali bodo

s tečaji prve pomoči, ker bi v škofjeleški komuni radi uredili vsaj petnajst postaj za nudenje prve pomoči.

Ze do sedaj pa so v tečaje zajeli veliko število mladine in odraslih. Tako so imeli tečaje prve pomoči za učence višjih razredov na vseh osemletnikah v škofjeleški občini in za učence nekaterih nižjih razredov. Zelo uspešni so bili tečaji v večjih gospodarskih organizacijah v Škofji Loki izmed katerih je posebno uspel tečaj v Jelovici. Vsi predavatelji, po večini so predavali škofjeleški zdravstveni delavci, so predavanja skrbno pripravljali in tako

zagotovili tudi uspeh in dober obisk predavanj. Medtem, ko je dr. Vernikova pripravila med drugim več predavanj o spolnem razvoju in spolni vzgoji otrok, je dr. Milan Gregorčič večkrat predaval v krajih v Poljanski dolini o najbolj aktualnih zdravstvenih problemih in žel vedno velik uspeh. Materinsko šolo in tečaje za nego bolnikov je vodila medicinska sestra Lesničnikova, pri seminarjih za mojstre, na katerih so govorili o delu, utrujenosti in počitku ter o odnosih med ljudmi pa je sodeloval tudi prof. Demšar. Nekatera druga predavanja sta pripravila še dr. Kocjančič in dr. Brackova.

»MLADINA«, TEDNIK ZA MLADINE IN ZA VSE, KI SO V SRCU MLADI, OBJAVLJA V NAJNOVEJŠI ŠTEVILKI MED DRUGIM REPORTAŽO »INTERNACIONALA V PEČEVJU NAD SAVO«, TURISTIČNO KULTURNO KOZERIJU »ROKOVNJAŠKI ROCK AND ROLL«, IRENA PA ODGOVARJA NA VPRAŠANJE »SVA PRAV STORILA?« — IZZID VELIKEGA DVOJNEGA NAGRADNEGA NATEČAJA! — CENA 20 DIN, NAROČITE SE PREKO UPRAVE, P. P. 36/I, LJUBLJANA

»EMKA« LJUBLJANA
GLASILO CK LMS
»MLADINA«

MALI OGLASI

PRODAM

Prodajam čoln »Kanu« primeren za nedeljske izlete in športno udejstvovanje. Naslov v oglašnem oddelku 2759

Prodajam 24 basno klavirsko harmoniko. Bistrica 19, Duplje 2767

Prodajam motorno kolo znamke »Galeb« 150 ccm s prevoženimi 9.500 km in z vetrobranom. Zabic 55 2768

Prodajam 9 mesecev brejo kravo. Vopovlje 16, Cerklje 2769

Radio »Philips« v brezhibnem stanju na 3 valovne dolžine poceni prodajam. Naslov v oglašnem oddelku 2770

Italijanski kombiniran otroški voziček prodajam. Ogled vsak dan od 9. do 15. ure. Pirc Angela, Jenkova 4, Kranj 2771

Stanovanje ugodno prodajam (soba, kabinet, kuhinja) prazno v jeseni, vprašati pod »takoj« na oglašnem oddelku 2772

Prodajam 6 pujskov starih po 6 tednov in 2 plemenski svinji težki po 60 kg. Praprotna polica 23 2773

Prodajam 10 AZ panjev in 50 kranjičev s čebelami. Umik Slavko, pekarija Senčur 2774

Prodajam Kopalno peč s pipo, podstavkom in tušem. Marčun Marija, Vodopivčeva 7, Kranj 2775

Opel Olympio tip 1939 prodajam za 210.00 din. Naslov v oglašnem oddelku 2776

Prodajam 350 kom. dvorezne strelne opeke »Leskovac«. Tenetiše 6 2777

Prodajam nov molzni stroj nemške znamke »Miele«. Kržišnik Vinjo, Poljane nad Skofjo Loko 2789

Prodajam kredenco. C. Kokrškega odreda 9 b, Kranj 2790

KUPIM

Kupim dobro ohranjen samsko ali zakensko spalnico iz trdega lesa sestojajo iz dvodelne omare in postelje. Plačam s čekom. Naslov v oglašnem oddelku 2778

Kupim novo ali malo rabljeno moško kolo Puc California. Plačam takoj. Jerala Jože, Hraše 44, Smednik 2788

OSTALO

Sprejemam ključavničarskega vajenca ali priučbenega ključavničarja. Markič Franc, Ključavničar, Gasilska 1, Kranj 2761

Našla sem zdravstveno izkaznico na ime Bajželj Valentin. Zg. Besnica 16 2779

Upokojenka išče sobo v Kranju ali bližnji okolici. Pomagala bi tudi v gospodinjstvu ali pazila otroke. Naslov v oglašnem oddelku 2780

Registrsko tablico S 547 od motorja sem izgubil v Dupljah. Prosim proti nagradi vrni v trgovino Duplje 2781

Roza Jopice sem izgubila 9. julija od Police do Dupelj. Pošte-nega najditelja prosim naj mi jo proti nagradi vrne. Naslov v oglašnem oddelku 2782

Opremljeno sobo za 2 osebi oddam takoj za 3 mesece. Naslov v oglašnem oddelku. Stražiška 32 2783

Razpisna komisija Zveznega centra za inštruktorje tekstilne stroje v Kranju razpisuje prosto delovno mesto

administrativnega referenta

Pogoji: srednja strokovna izobrazba po možnosti z znanjem angleščine ali nemščine, z nekaj letno prakso. Plača po Pravilniku o sistematizaciji. Reflektanti naj se javijo ustno ali pisмено upravi Zveznega centra, Kranj c. Staneta Zagarja 33. Nastop službe takoj.

Upravni odbor Gozdarskega kmetijske zadruge za Selsko dolino, ČESNICA-p. Železniki

RAZPISUJE

DELOVNO MESTO

šefa komerciale

Pogoji: fakultetna izobrazba, ekonomist ali gozdar, srednja šola, ekonomist ali gozdar s prakso, visoko-kvalificiranimi delavci lesne stroke z večletno prakso v komercialni službi lesne stroke.

Ponudbe s kratkim opisom dosedanjega službovanja in življenjepisom pošljite na naslov.

Rok prijave je do 30. julija 1961.

Mlaži samec išče skromno sobo v Kranju ali bližnji okolici. Izvršim zidarska in razna druga dela. Naslov v oglašnem oddelku 2784

»Delikatesa« Kranj sprejme takoj v trgovino 2 fanta - vajenca 2785

V nedeljo 16. t. m. od 16. ure dalje v Savskem logu PIKNIK. Raženj, jedila na žaru, ples, Restavracija »Park«, Kranj 2786

Sestri Olgi čestita za njen praznik vse najboljše brat Tone, ki služi vojaški rok v Tetovu v Makedoniji 2787

OBJAVE

OBJAVA

AMD Podnart obvešča vse zainteresirane, da se bo začel avtomoto tečaj v nedeljo 23. 7. 1961 ob 8. uri zjutraj v društvenih prostorih.

Tehnični pregled motornih koles bo dne 15. 7. 1961 od 6. ure zjutraj dalje v Radovljici.

AVTO MOTODRUSTVO
PODNART

RAZPIS

PODJETJE ZA PTT PROMET V KRANJU sprejme takoj v službo

2 dostavljaja

za pošti Bohinjska Bistrica in Podnart. Začetna tarifna postavka din 15.000 ter izplačevanje po učinku. Interesenti naj vložijo svoje prošnje s priloženim življenjepisom na Osmovno enoto Bled.

KINO

Bled: 12. in 13. julija francoski film TABAREN

Radovljica: 12. julija francoski film ZVERI SO IZPUŠČENE ob 18. in 20. uri, 13. julija ameriški film OB 3.10 ZA JUMO ob 20. uri

Dupljava: 12. julija ameriški film PESEK OTOKA IWO JIMA ob 18. uri, 13. julija isti film ob 20. uri

Storžič: 12. julija francoski film PUSTOLOVŠČINE ARSENA LUPENA ob 18.10 in 20.20 zadnjič Svoboda: 12. julija ital. film IZZIVANJE ob 20. uri, 13. julija ob isti uri isti film

Letni kino Partizan: 13. julija premiera japonskega filma SMRT NA PACIFIKU ob 20.30 uri Kropa: 13. julija ital. film KRONIKA REVNIH LJUBIMCEV Ljubno: 13. julija češki film NASMEH POLETNE NOČI ob 20. uri

Nesreče

Reševanje ponesrečenec v gorah

V nedeljo, 9. julija, se je raznesla vest, da sta v Krnu v bližini kovinarske kočice obvisela v skalovju dva plezalca. Proti večeru se je odpravila na pot Gor-ska reševalna služba iz Mojstrana in se okrog 22. ure že vrnila v dolino z obema ponesrečenecema. D. S. z Bleda je bil težje telesno poškodovan in so ga morali takoj prepeljati v jeseniško bolnišnico, drugi pa k sreči ni utrpel nobene poškodbe.

Ceprav vreme ni bilo najbolje, je bilo preteklo nedeljo popoldne v Ribnem precej živahno. Na ravnic pod Ribensko goro v bližini Doma oddiha je namreč tankašnje Turistično društvo priredilo tradicionalno praznovanje gomenskih delavcev. Prireditve so se Gorenjci, pa tudi drugi, udeležili precej številno. Za razvedrilo vsem so poskrbeli godba na pihala iz Lese, blejska folklorna skupina in Veseli planšarji.

PRAVNI NASVETI

M. J., Voklo

VPRAŠANJE: Bili ste 6 mesecev pri vojakih, vendar so vas zaradi bolezni odpustili. Naknadno ste bili zopet potrjeni za do-službo vojaškega roka. Imate štiri otroke in ženo, ki ni v službi. Zanima vas, če vam pripada podpora in v kakšni višini? Na koga naj se obrnete?

ODGOVOR: Družinski člani hranilcev, ki služijo vojaški rok imajo pravico do denarne podpore.

POROČILO

o zbiranju srečk 13. kola JL dne 10. ju-lija 1961 v Novem mestu

Srečke s končnicami	so zadele
70	din
50	800
820	3.000
5430	20.000
31580	60.000
66260	80.000
76390	40.000
71	800
561	5.000
611	3.000
34371	80.800
43651	100.000
85541	40.000
96781	100.000
216941	800.000
02	800
72	2.000
92	800
2952	20.000
18062	40.000
44082	40.000
3	400
15243	40.400
76943	60.400
102953	1.000.400
137538	800.400
24	800
44	1.000
54	1.000
514	3.000
38484	40.000
48104	60.000
58174	180.000
55	800
10215	60.000
516	5.000
646	3.000
01066	40.000
26156	80.000
44406	100.000
70596	60.000
77916	60.000
246516	505.000
67	1.000
14297	40.000
14467	61.000
30337	40.000
46947	80.000
69177	100.000
73357	300.000
256987	500.000
38	800
048	10.000
2588	20.000
01158	80.000
15648	200.000
74238	60.000
238588	2.000.000
9	400
28929	60.400
55979	40.400
68609	60.400
53659	4.000.400

re in do zdravstvenega varstva. Finančna sredstva za denarno podporo in zdravstveno varstvo gredo iz občinskega proračuna. Pravico do denarne podpore in zdravstvenega varstva imajo člani družine, ki je njen edini hranilec v obvezni vojaški službi, če so nezmogljivi za pridobivanje in če nimajo dovolj sredstev za preživljanje. Za družinske člane hranilca se štejejo člani ožje družine (zakonec, otroci, starši, prastarši, bratje in sestre). Hranitelj je moral do vpoklica k vojakom živeti z družinskimi člani v skupnem gospodinjstvu in jih preživljati s svojo plačo, zaslužkom ali dohodkom. Pravica podpore se prizna, če ni v družini drugih za pridobivanje zmogljivih članov, ki so po zakonu dolžni skrbeti in preživljati družinske člane. Zakon šteje, da hranilčevi družinski člani nimajo dovolj sredstev za preživljanje, če dohodek od kmetijstva ne presega 10.000 dinarjev letno na družinskega člana ali če kakšen drug redni dohodek ne presega 4.000 dinarjev mesečno na družinskega člana.

Denarna podpora znaša mesečno najmanj 1.200 dinarjev, največ pa 7.500 dinarjev. Odvisna je od tega, ali je bil hranitelj pred vpoklicem v delovnem razmerju ali ne, dalje od vrste in skupnega zneska dohodkov ter od tega, koliko družinskih članov hranitelja izpolnjuje pogoje za pravico do denarne podpore.

Zahtevo za priznanje pravice vložijo hranilčevi družinski člani pri upravnem, za socialno varstvo pristojnem organu občine, v ka-

teri ima stalno prebivališče. Odločbo o zahtevi izda pristojni organ za socialno varstvo, ki določi tudi višino podpore.

M. A., Srednja vas
VPRAŠANJE: Kupili ste pekač z garancijo do enega leta. Pekač se je v tej dobi pokvaril. Sprašujete, kje naj ga daste popraviti, ker ga v večini podjetij niso hoteli sprejeti v popravilo?

ODGOVOR: Vsako podjetje ni dolžno popraviti vašega pekača. Zato ga boste oddali v popravilo v podjetju, ki je s strani tovarne pooblaščen, da popravlja okvare. Če to podjetje iz samega garancijskega lista ni razvidno, se pozanimajte v podjetju, kjer ste pekač kupili, katero podjetje je dolžno, da izvrši popravilo. V skrajnem primeru se obrnite na tovarno.

S sodišča

Z NOŽEM GA JE ZABODEL

D. S. je 4. februarja v veži restavracije »Doma na Jezerskem« z nožem zabodel v desno roko M. J. ter mu tam prizadel lažjo telesno poškodbo. Obdolženec se je zagovarjal, da je to napravil v silobranu, vendar je sodišče spoznalo njegov zagovor za neresen. D. S. je bil obsojen na tri mesece zapor, pogojno za dobo treh let.

TRI TATVINE V DVEH MESECIH

Pred sodiščem se je zagovarjal tudi F. R., in sicer kar za več tat-

vin. 7. februarja letos je v nekem stanovanju v Kranju vzel ročno uro, vredno približno 6 tisoč dinarjev, 27. marca letos je v nekem stanovanju v Kranju vzel žepno uro in brivski aparat, vse v vrednosti približno 6500 dinarjev, 23. marca je prav tako v nekem stanovanju v Kranju izmaknil suknjice v približni vrednosti 5000 dinarjev.

Za vse omenjene tatvine, ki jih je obdolženec tudi priznal, ga je sodišče upoštevajoč, da je bil že zaradi takega kaznivga dejanja predkaznovan, obsodilo na eno leto zapor.

Male zgodbe iz velikih dni

(nadaljevanje s 1. strani)

EKSPLOZIJA V ŽUPNIŠČU

Prav zanimiv je bil tudi opis Speke Purkat o dogodku junija 1944 na Bohinjski Beli. Sestavila ga je po pripovedovanju borca Mirka Burja; glasi pa se v povzetku približno takole:

V četo VDV, na planino Uskov-nico, je v zgodnji jutranji uri kurir prinesel kratko sporočilo naslednje vsebine: »Jutri ali pojutrišnjem so bodo v prostore župnišča na Bohinjski Beli vsehili belogardisti.« — To je bilo dovolj za komandanta bataljona Tončka in komandirja Primoža, da sta po-dikalca borca čete VDV, tovariša Adama, in mu naročila: »Tovariš Adam, župnišče na Bohinjski Beli mora še danes v zrak! Kaj vse je treba ukreniti, veš! Srečno pot!« S temi besedami se je pričela pot na nikeljo, ki so jo opravili Adam, Jože in Egon. Delo ni bilo lahko. Del razstreliva so morali poiskati na Pokljuki, drugi del z vžigalnima vrvicama in vžigalniki pa na Mežakli. Ko je bilo razstrelivo pripravljeno in preizkušeno, so borci poiskali za pomoč terenske aktiviste Pavlo in Minko, ki sta poskrbeli za lučje župnišča. Pri

obveščanju je pomagal tudi pastirček Cimpermanov Albin. Nekako do desete ure so bile priprave za miniranje pri kraju. Blížal se je odločilni trenutek. Delo je bilo zelo oteženo zaradi svetle noči. Drzni fantje so se bližali župnišču, plaže se skozí Klemu-covo žito. Pred miniranjem je tovariš Egon obvestil sosede, da so odprli oken in se pripravili. Egon in Adam sta se priplazila do župnišča. Zaškrnjal je ključ, razstrelivo je bilo hitro nameščeno in Egon ter Adam sta zažgala trtvice. Umik... nestropno pričakovanje. Nenaden blisk, tresk in grmenje. Toda eksploziralo je samo enkrat, delo bi bilo s tem opravljeno le na pol. Treba je bilo nazaj, na še nevarnejšo pot, ker so se takoj po prvem gromu že prižigale svetilke na komaj sto metrov oddaljeni nemški postojanki. Vrnili se je Adam in ugotovil, da je vrvice pri kakih desetih centimetrih ugasnila. Treba je bilo še enkrat prižgati in nova močna eksplozija razdejala župnišče. Naloga tovarišev Jožeta, Egona in Adama je bila opravljena in belogardisti niso nikoli prišli v Bohinjsko Belo.

DOGODEK NA MOSTU

Kolikšen pomen je imelo zaledje za preskrbovanje partizanskih enot, nam kaže naslednji primer z Bohinjske Bele: Na jesen leta 1944 je narasla voda podrla most čez Bohinjsko pod vasjo. Čez en teden je tekla zelo važna kurirska rečelnja pot, prebivalci Bohinjske Bele in drugih krajev pa so po tem mostu vozili razno blago za partizane na Kupljenik in naprej na Jelovico. Zato je bilo nujno čimprej zgraditi nov, zasilen most. Organizacijo dela je prevzel znani aktivist z Bohinjske Bele, Franc Zupancič-Lovec, pomagali pa so prebivalci vasi. Za silo so zgradili najprej ozko brv, takoj za tem pa visoki žični most. Zupancič, Franc se še dobro spominja, da so kmalu po izgradnji mostu nekoč prav težko spravili čez en 7 govedi za partizane na Jelovici in na Primorskem. Pri tovorjenju sta jih opazovala dva Nemca, ki sta strážila železniški most pred Suhar-jem. K sreči najbrž nista vedela, kam je živina namenjena. Druga-če se ne bi srečno izšlo. Čez most je šlo veliko blaga in tudi orožja za partizane. Pri prehodu, ki je bil mnogokrat zastražen, so pomagali domačini, največ mladinci in tudi pionirji. jb

NAŠ RAZGOVOR

Ni še vse urejeno

V Kropo iz Podnarta že dlje pelje asfaltirana cesta. Le-to pa bodo te dni spet povsem obnovili. In ko smo se v ponedeljek peljali po tej cesti, nam je prehod zaprl cestni valjar in morali smo počakati nekoliko trenutkov. Medtem pa nas je tamkajšnji cestar s prijaznim nasmehom potolažil, češ saj bo kmalu bolje. Izkoristili smo to naključje, in z njim spregovorili še nekaj besed.

Stane Šlibar z Dobravca že 23 let skrbi za cesto med Podnartom in Kropo, te dni pa je nadvse zadovoljen, ker mu spet urejajo »njegovo cesto«. Vprašali smo ga, kdaj so začeli z urejenjem in kdaj računa, da bodo z deli zaključili?

»Približno mesec dni že 10-12 delavcev ureja cesto in če bo vreme naklonjeno, bodo dela končana že čez teden dni. Za prihodnje pa bo še vedno ostal kamen sploške za promet most čez Save v Podnartu. Lani smo sicer zamenjali 18 nosilcev, letos pa moramo še preostalih petnajst.«

Kljub lanskim popravilom pa je most za promet brez dvoma slabši kot je bil, čeprav ne sme mo oporekati, da je trdnjeji. Deske na zgornji površini so vse vegaste, ker so bile nažagane iz komaj posekanega lesa. Zato smo tovariša Staneta vprašali, če bodo zamenjali tudi to deske in ne le preostale nosilce.

»Morda tudi. Vendar pa sem skoraj prepričan, da bo most ostala še vedno kakšna fršnir. Ta most čez Savo bi moral biti vsekakor betonski, vendar pa so težave v tem, ker železnica zahteva nadvoz ali podvoz — torej gre za precej velika sredstva. Ker pa bo moralo priti do takšne rešitve, menim, da bi bilo škoda trošiti neka večja sredstva za vzdrževanje sedanjega lesenega mostu.«

Náš razgovor se je kmalu razvil še na drugo področje, ki bo vsaj za cestarje in uprave cest zanimivejše, kot je bil prejšnji pomenek. Tovariša Staneta smo namreč vprašali, kako imajo cestarji urejene osebne dohodke in če lahko njihovo stimulacijo

vsaj približno primerjamo z delavci v drugih gospodarskih organizacijah?

»Kar zadeva to vprašanje, je začel tovariš Stane, »moram re-

či, da še ni skoraj nič urejeno. Še vedno dobivamo vnaprej določene mesečne prejemke, le enkrat smo letos dobili 5% več, in sicer na račun stimulacije. Jaz sem sicer kljub temu še kar zadovoljen, ker dobim ob mesecu okoli 20 tisočakov, seveda z različnimi dodatki na račun tega, ker sem že 23 let cestar. Vprašanje pa je, kako so s takšnim načinom zadovoljni mlajši, ki prihajajo v naše vrste. Če tudi za te skrbe tako kot za nas starejše, ki moramo največkrat delati tudi v svojih oblekah in čevljih (s tem bi morale upravne za ceste preskrbeti svoje delavce), ne vem kako bodo v prihodnosti vzdrževane ceste. Prav gotovo se ne bo hotel nihče oprizeti tega dela. Upam pa, da bodo vsa ta poglavila in tudi druga manjša vprašanja rešena z reorganizacijo sedanjega sistema v zvezi s cestami, ko bodo ustanovljena podjetja za ceste. Takrat bomo lažje in konkretnije lahko reševali vse takšne in podobne probleme.«

Tri ure na obisku pri brigadirjih

Mesto iz šotorskih kril

Med Vrandukom in Gredilčkom klisuro je premik naše dobe. V tem pestrem desetletju so mladi razen udarniških značk in brigadirskih norm iznašli tudi ameriške »farmerke« in črne vetrovke. Na zasekah skalnate Lašve nihče ni žvižgal popevke iz San Rema. Ostrižene glave brigadirjev na »balinc« so bile takrat zunanja oznaka, ki jo je vsak sprejel kot logičen račun, ki ga je treba plačati brez reklamacije, čeprav je bila cena visoka. Čas je marsikaj odpravil. Napredek v tehniki je brigadirjem olajšal delo, čeprav

vrst srednješolske mladine, tako je statistično dokazano, da naseleje zasluži naziv »razumniškega mesta«. Razen srednješolcev in brigadirjev s svobodnimi polkici je tukaj še »akademska trojka«, dva tehnika in »mestni zdravnik«, ki sproti računata delovno storilnost brigad, zdravnik pa izroče žulje na rokah deklet in fantov. Delovni uspehi brigadirjev so izražajo v odstotkih. Norme presegajo športni Mariborčani v primerjavi s šibkimi Celjani enakovredno. Celjani so te dni prebili »zvočni zid«, ko so dnevne nalo-

— To bi bilo neskomorno pretiravanje.
— Veste, kaj je nekoč rekel Napoleon? Da vojaški uspehi pridejo skozi želodec.
— Pametna misel. Slednjič bodo dobile še kuharice svoje mesto v generalnih štabih. Sicer pa, kuharska spretnost je moj »konjiček«. Pred leti sem bila še navadna brigadirka. V kuhinjo so me spravili po vztrajnem prepričevanju. Zdaj sem med lonci že tretje leto.
— Nameravate napisati kakšno »Brigadirsko kuharico«?

ni nihče več poznal. Zdaj se že sama sebi vedno bolj čudim. To je izvelek iz razgovora z mlado kuharico-šudentko.

Fani od fare
Ko so ga zadnjič zmerili, je bil visok natančno 149 centimetrov. Ima 38 kg žive teže. Fant, ki bo čez sedem let služil vojske, je doma iz Bukovega žlaka pri Celju. In na delu je pravi korenjak. Ne odreče se samokolnic, čeprav je končal sedmi razred osemletke in ni s kmetov. Predlagali so, da bi nosil vodo. Trinajstletni brigadir pa je stisnil zobe, zamahnil s krampom in dejal: »Saj nisem mevža!« Kljub temu so nam povedali, da mu je v brigadi najbolj všeč, ko delajo malico.

Med gradbiščem in Straheču dolini in »platinenim mestom« je nekaj tisoč korakov. V brigadirskih dnevnikih je podatkov o življenju brigadirjev in njihovem odnosu do dela največ. In to življenje v veliki družini pod šotorskimi krili prinaša dve spoznanji, da ima delo svojo liriko in brigade za mladino svoj vzgojni pomen.

Male zanimivosti

Kam z dekleti?

Neka trgovina v Rimu je nedavno tega dela v časopis oglaš, da potrebuje za svojo novo trgovino sto mladih prodajalk. Plača 17 do 20 tisoč lir na mesec. Ena izmed najbolj prometnih ulic sredi Rima je bila nekaj dni skoraj zaprta prometu za pešce, saj je več kot tisoč mladih deklet stalo v vrsti in čakalo, da nemara dobe zaposlitev. Mnoge so bile izučene obrtnice ali s fakultetno izobrazbo.

S hladilnikom se ne da pretiravati

Nemška družba za prehrano ugotavlja, da se jedila v hladilniku ne morejo čudežno dolgo obdržati. Zdravstvena služba je zbrala podatke, po katerih zbolijo danes več ljudi zaradi zastruplje-

Reševanje komunalnih problemov

VSESTRANSKO SODELOVANJE KO SZDL LANI PREKO 900 PROSTOVOLJNIH DELOVNIH UR

Poženk je precej oddaljen od avtobusne proge in morajo tamkajšnji vaščani hoditi na avtobus na Pšenično Polico ali v Cerklje. Njihova želja je, da bi tudi njihove vasi vozil avtobus. To pa bo možno le z razširitvijo ceste. Domačini nameravajo večino del na tej cesti opraviti s prostovoljnimi delom.

Ze lani so preko Pšate gradili betonski most, pri katerem so vedno del opravili s prostovoljnimi delom. Gradnja mostu, ki bi sicer veljala okrog 500.000 dinarjev, je stala le 100.000 dinarjev.

Prebivalci Poženka, Smartna in Pšate se trudijo, da bi si ustvarili življenje čimbolj udobno. Tako so lani opravili v Poženku 400 prostovoljnih ur, v Smartnem 300 in v Pšati 200.

Za letos pa so si zadali ponovno veliko delovno akcijo. Gradili bodo okrog 200 m dolg obrežni zid skozi vas Poženk ob potoku Pšata. Kamen so že navozili, sedaj pa dovažajo tudi gramoz. Razširili bodo cesto skozi vas in s tem hkrati dali vasi mnogo lepši izgled. Vsa težaška dela bodo opravili s prostovoljnimi delom in bodo plačali le gradbeni material.

V jeseni kooperacija na 1200 ha

SKOFEJA LOKA, 11. julija — Na včerajšnji seji sveta za kmetijstvo in gozdarstvo pri ObLO Skofja Loka so sprejeli plan letošnje jesenske setve in izvolili sedemčlanski upravni odbor gozdnega sklada.

Na področju škofjeloške občine so sedaj tri velike kmetijske zadruge, ki v veliki meri sodelujejo z zasebnimi kmetijskimi proizvajalci. Tako bo letošnja jesen v kooperaciji zasejano kar 100 hektarov pšenice od skupne površine 500 hektarov in 90 hektarov ostalih žit od skupne zasejane površine 300 hektarov. V kooperaciji bo zasejano tudi 200 hektarov njiv z deteljo (skupna površina 430 hektarov) in kar 800 hektarov travnikov (vseh travnikov je približno 3940 hektarov).

Letošnji plan kooperacije je občutno višji od lanskega, ker predvidevajo, da bodo pri tem še uspešno sodelovali kmetijski strokovnjaki, ki so letos zaključili šolanje in se bodo zaposlili pri kmetijski strokovnjaki, ki so letos zaključili šolanje in se bodo zaposlili pri kmetijskih združenjih v škofjeloški komun. Kljub temu, da je bil lanskoletni plan dokaj nizek, ga predvsem pri žitih niso mogli realizirati, medtem, ko je bil pri travnikih mnogo presežen.

Mladinci veliko ohetajo

Preteklo nedeljo, 10. julija je bilo na Bledu zaključeno slovensko prvenstvo. Tekmovanje se je pričelo že v soboto, vendar se je zaradi velikega števila nastopajočih, predvsem v mladinskih disciplinah, nadaljevalo danes dopoldne. Prvenstvo je pokazalo, da je kvaliteta pri ženskah dokaj padla, medtem pa so mladinci verjetno prvi Bled.

REZULTATI: Bled — skiff: Cernjač (Savica) 8:05,1; double scullis (Savica) brez borbe; četverec preklapne gradnje: Bled (brez borbe); četverec proste gradnje: Bled (brez borbe).

Clamice: Skiff: Sosič (Argo) 4:29,0.

Mladinci: Četverec — začetniki: (Savica) 4:00,6; skiff — starejši

mladinci Peterman (Bled) 6:00,4; double scullis: Branik 3:45,5; četverec: Argo 3:38,1; četverec s krmarjem — st. mladinci: Bled 5:25,0; skiff preklapne gradnje: Bled (Bled) 4:30,9.

Mladinke: skiff preklapne gradnje: Saje (Novo mesto) 2:17,5; double scullis: Branik 2:10,3; četverec s krmarjem preklapne

MLADINCI TRSTA NAJBOLJŠI

Nekaj dni pred tem, pa je bil na progi na blejskem jezuru tradicionalni mladinski troboj reprezentance Trsta, Koroske in Slovenije. Slovenski mladinci, ki so bili sicer dobro pripravljeni, so zaradi slabega rezultata četverca, izgubili doslej šestkrat priprave prvo mesto na troboju. Prireditev je bila zelo privlačna in ena najboljših doslej.

Rezultati: skiff: Trst 8:25,3; Slovenija 8:57,8; Koroska 9:27,9.

Četverec s krmarjem: Trst 3:42,4; Koroska 3:46,6; Slovenija 3:47,7; double scullis: Trst 3:45,2; Slovenija 3:52,6; Koroska 3:59,6.

osmerec: Slovenija 3:12,9; Koroska 3:25,6; Trst 3:27,6.

Ekipno: Trst 12, Slovenija 11,5, Koroska 9.

M. T.

ODBOJKARSKI TURNIR NA JESENICAH

V okviru športnih prireditev v počastitev 20-letnice ljudske vstaje je bil danes na Jesenicah prvi del odbojkarškega turnirja med moškimi ekipami odbojkarških klubov Jesenice, Zirovnice, Velenja ter ženskimi ekipama Jesenice in Velenja. Turnir je organiziral odbojkarški klub Jesenice. Tako so v udeležbo Velenjčani vrnili obisk Jesenicom. Ti so namreč odigrali ob Rudarskem prazniku v Velenju tekmi z moško in žensko tamkajšnjo ekipo. Ker so gostovali rudarski prvi na Jesenicah so podarili Jesenici športno moštvo svetilko in pa spominski album. Pokal na turnirju si je priborilo moštvo iz Zirovnice, ki je v finalu premagalo ekipo iz Velenja. Drugi del turnirja bo še v tem mesecu na Jesenicah.

Rezultati — moški: Jesenice : Zirovnica 3:1 (15:7, 15:17, 15:4, 15:4); Jesenice : Velenje 3:0 (15:10, 15:8, 15:6); Zirovnica : Velenje 3:1 (8:15, 15:12, 15:5, 15:5);

Ženske: Zirovnica : Velenje 3:1 (8:15, 15:12, 15:5, 15:5).

STRELCI V SENCURJU

Sencur, 9. julija — Danes dopoldan je bilo v Sencurju prijeteljsko strelsko tekmovanje med ekipami iz Sencurja, Viskokega in tovarne SPIK iz Kranja. Tekmovali so z malokaliberskimi puškami. Zmagala je domača ekipa s 377 krogi, pred ekipo iz Viskokega, ki je dosegla 344 krogov in ekipo SPIK s 311 krogi.

Plavalna šola

V teh dneh so v Kamniku odprli plavalno šolo, ki bo vsak dan na kamniškem kopališču. Vstopnina je sorazmerno nizka, saj stane celoten tedaj samo 200 dinarjev.

-an

MED DELOM...

žuljev in znojnih čel verjetno ni nič manj. Skratka, brigadno življenje je opustilo vojaške vzore in brigadirski dnevnik so polni novih vtisov, za katere so bili mladi pred desetimi leti prikrajšani. Voditelji mladinskih brigad se vozijo z mopedi, na progi Samac-Sarajevo pa so pripeljali mlado kuharico in šotorska krila. To naselje »platinenih hiš«, ki je nastalo na treh zelenih jasih ob Rupenščici, je potrdilo, da so filozofski nazori mladih strnjeni v resnici, ki jo je nekoč že izpovedal slavni francoski filozof z besedami »nazaj k naravi«. Kakor štorklja peščejo vedno tisti dimniki za gnezdo, iz katerega se najmanj kadil, tako so brigadirji našli kosček polrajane, kjer bi se v tem času odpočil še najbolj sistem uradnik.

Na robu našega predmestja so se pred dobrim tednom utaborile tri mladinske delovne brigade iz treh slovenskih industrijskih mest: Maribora, Celja in Kranja. Mariborčani so razen svoje svojstvene pojče govorice prinesli precej »dobre volje«, Celjani nekaj kitar in pogovore o savinjskem hmelju, Kranjčani pa so pripeljali mlado kuharico in šotorska krila. To naselje »platinenih hiš«, ki je nastalo na treh zelenih jasih ob Rupenščici, je potrdilo, da so filozofski nazori mladih strnjeni v resnici, ki jo je nekoč že izpovedal slavni francoski filozof z besedami »nazaj k naravi«. Kakor štorklja peščejo vedno tisti dimniki za gnezdo, iz katerega se najmanj kadil, tako so brigadirji našli kosček polrajane, kjer bi se v tem času odpočil še najbolj sistem uradnik.

V kavarniškem kotu

Brigadirsko mesto pod visoko Rupa ima okrog 48 platinenih hiš v treh barvah. Razen tega je tukaj še lesena baraka, ki je upravnno središče mesta. V tej baraki je kotiček, ki spominja na kavarniško arhitekturo. V tem kavarniškem kotu smo ob spremljavi neke francoske šansone iz bližnjega zvočnika zvedeli, da mesto šteje natančno 160 fantov in deklet. Brigadirji so v glavnem iz

ge izvršili z 224 odstotki. Posebnost pa so Kranjčani. Za izredne delovne uspehe jim komandant deli »lizike«.

Tudi družabno življenje v taborišču je zanimivo. V žepni knjižnici je od 90 knjig ostala samo pesniška zbirka Lili Novy: Obolki. Nikogar preveč ne moti, če zvečer brigadirji zaplešejo v travi razgnete plesne.

Od zore do mraka

Red je red. Brez reda ne gre tudi pod šotri. Seveda ni mogoče ničesar napraviti proti nevihtam, ki pridejo po vremenskih poročilih. Kajti letošnje poletje je muhasto in zgodi se, da voda napolni šotore. Takrat v naselju ni miru, dokler zopet ne pritrdijo vseh vrvi. Sicer pa v četverčkih brigadirji dobro spijo. Po vstajanju je na vrsti umivanje. Največji posebnosti se umivajo z rokami v žepu. Ker samo polovici fantov poganjajo brki, z branjem nimajo večjih težav. Brijejo se po navadi, kar na suho.

Na delu so zaposleni, da ne utegnejo pomisliti na pogovore. S samokolnicami upravljajo fantje in dekleta, ki po predpisih še nimajo let za šoterski izpit. Tako se zgodi, da včasih izkopljejo 27 kubikov zemlje v desetih minutah.

Pošta prihaja v naselje, ko pridejo z dela. Po kosilu je počitek, ki koristi prebavi. Kajti jedilnik je kaloričen in poln maščob. Končno se človek v zaposlenosti ne spomni na kopanje in film, ki se jim za sedaj samo obeta.

Kuharica, ki nima belega predpasnika

— Praviyo, da ste v brigadi najvažnejša osebnost?

...IN PO DELU